

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กงหราบ้านเรา 2) เพื่อสร้างหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กงหราบ้านเรา 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กงหราบ้านเรา 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กงหราบ้านเรา

ประชากรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอิสลามศาสตร์ มูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง จำนวนนักเรียน 44 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 44 คน ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง กงหราบ้านเรา แบบสอบถามชนิดมีโครงสร้าง ใช้สำหรับถามนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจ ใช้สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กงหราบ้านเรา

วิธีดำเนินการทดลอง ได้ศึกษาแนวดำเนินการในการจัดทำพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วสรุปเป็นขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นการศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก

ในขั้นตอนนี้เป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในการสร้างหลักสูตร โดยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร และข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนและชุมชน วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ศึกษาและสำรวจความต้องการในการสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบสอบถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น

2. ขั้นการกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

ในขั้นนี้เป็นการสร้างให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการในการสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย

การเรียนรู้ โครงสร้าง /เนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้/ สาระการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ /เวลา ฝังความคิด
หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง กงหราบ้านเรา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/ แหล่ง
เรียนรู้ และการวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้

3. ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้

ในขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้นำหน่วยการเรียนรู้
ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา ไปทดลองใช้
โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจำนวน 5 แผน ใช้ระยะเวลา 10 ชั่วโมง เวลา 5 สัปดาห์
ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อพิจารณาผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทดลองใช้หลักสูตร

4. ขั้นตอนการประเมินหลักสูตร

ในขั้นการประเมินหลักสูตร มีการประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรและหลังการใช้
หลักสูตร การประเมินผลระหว่างการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา ประเมินจากการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง กงหรา
บ้านเรา ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ โดยการสอบถามความคิดเห็นจาก
นักเรียน เกี่ยวกับผลที่เกิดจากหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นว่าผ่านเกณฑ์หรือไม่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความ
สอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การตรวจสอบความยากง่ายเป็นรายข้อของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง กงหราบ้านเรา
โดยใช้สูตร t-test for dependent sample ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

สรุป

1. ผลศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา พบว่า ผู้บริหาร ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษามีความ
คิดเห็นต่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง กงหราบ้านเราในภาพรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 68.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่า 4.55 และนักเรียน คิดเห็น
ต่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง กงหราบ้านเราในภาพรวมอยู่ในระดับดี

2. ผลการสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา พบว่า หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอิสลาม

ศาสตร์ มูลนิธิ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ที่สร้างขึ้น ความสอดคล้องและความเหมาะสมทั้งในด้านหลักการ จุดหมายการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้ทั้ง 5 แผน มีค่ากับ 1.00

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กงหราบ้านเราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กงหราบ้านเรา โรงเรียนอิสลามศาสตร์ มูลนิธิ จำนวน 44 คน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง กงหราบ้านเรา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$)

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง กงหราบ้านเรา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา

ผลการสอบถามความคิดเห็นและความต้องการพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเราของผู้บริหาร ครู กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน โดยภาพรวมต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นความรู้ที่มีในท้องถิ่น การให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัวที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น รวมถึงการได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่จะทำให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถนำมาใช้ประโยชน์โดยตรงในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแก้วตา สีสุขแก้ว (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง กันตังศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จากผลการวิจัยพบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐานผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มีความต้องการในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพ

ทั่วไปในอำเภอกันตัง ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพสังคมวัฒนธรรม ตลอดจนบุคคลสำคัญของท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเกิดความรักต่อท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา

ผลการสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา โดยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการสอบถามผู้บริหาร ครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน มาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง กงหราบ้านเรา โดยมีองค์ประกอบคือ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ หลักการจุดหมายการเรียนรู้ โครงสร้าง /เนื้อหา/ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ /เวลา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เวลาเรียน สื่อการเรียนรู้/ แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ ปรากฏค่าความเหมาะสมในระดับ 3.69 ถือว่าใช้ได้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรองจิตร เพชรภาค (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง น้ำส้มคว้นไม้มหัศจรรย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง จากผลการวิจัย สำหรับหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง น้ำส้มคว้นไม้มหัศจรรย์ พบว่า หน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบสอดคล้องและเหมาะสม ที่จะนำไปใช้ในงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น ปรากฏผลว่าเมื่อนำหน่วยการเรียนรู้ไปใช้จนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติเป็นกลุ่มและได้ไปศึกษานอกสถานที่ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ที่ได้ไปสถานที่จริง อันเนื่องมาจากนักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ด้วยกระบวนการกลุ่มมีการเรียนรู้โดยใช้แหล่งรู้ มีการช่วยเหลือ แบ่งปัน ความรู้และสิ่งต่าง ๆ ส่งผลวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 19.78 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 31.73 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก ทองเพชร (2551: บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการเลี้ยงโคพื้นเมือง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กงหราบ้านเรา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการเรียนรู้แบบกลุ่ม ได้ออกไปศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกและสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ จิรภา ชูช่วย (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร

บูรณาการหน่วย เกาะเสื่อบ้านเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเกาะเสื่อ สำนักงานเขตพื้นที่ จังหวัดพัทลุง” จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนทุกคนพอใจกิจกรรมการเรียนรู้ทุกชั้น เพราะทำให้รู้จริง เรื่องหมู่บ้านเกาะเสื่อ ชอบการศึกษาในสถานที่จริงและการวาดภาพประกอบข้อความ สามารถนำ ความรู้ วัฒนธรรม ประเพณีไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีความรู้สึกรักหมู่บ้านของตนเองเพิ่มขึ้น และควร จัดกิจกรรมเช่นนี้อีก ความคิดเห็นของครูต่อการใช้หลักสูตรบูรณาการหน่วย “เกาะเสื่อบ้านเรา” อยู่ใน ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ครูหรือผู้ใช้หลักสูตรควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด
2. ระยะเวลาในการใช้หลักสูตร อาจมีการปรับขยายให้มากขึ้นได้ โดยอยู่ในดุลยพินิจของ ผู้วิจัย
3. ควรใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อสร้าง ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในรายวิชาและเรื่องอื่น ๆ ที่น่าสนใจในพื้นที่
2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ที่เหมาะสมกับนักเรียนทุกระดับชั้น เพื่อให้ นักเรียน ตระหนัก เกิดความภาคภูมิใจ ปลูกฝังนิสัยรักท้องถิ่นของตนเอง